

ที่ มท ๐๘๒๐.๓/๑๖๔๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้การจัดการน้ำเสียชุมชนเป็นภารกิจสำคัญตามนโยบายรัฐบาล (Agenda) โดยมีเป้าหมายบำบัดน้ำเสียจากชุมชนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งชุมชนก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะ และได้มอบหมายให้องค์การบริหารจัดการน้ำเสียซึ่งโอนย้ายกิจการมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย และมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมและให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย จัดทำแผนบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๐๕ แห่ง และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อปรับปรุง พื้นฟู และบริหารจัดการระบบน้ำเสียชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน และจากรายงานผลการสำรวจสถานการณ์ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนปัจจุบัน จำนวน ๑๐๕ แห่ง ที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า การดำเนินการบางแห่งมีปัญหาขาดความต่อเนื่องในการบริหารจัดการ ความพร้อมในด้านงบประมาณ บุคลากร และองค์ความรู้ รวมทั้งหลายพื้นที่ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน และครอบคลุมทุกพื้นที่ ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย จึงให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการจัดการน้ำเสียและกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำเสียชุมชนให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า มีความต่อเนื่อง และไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนในพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบการจัดการน้ำเสียว่ามีปัญหาน้ำเสียในพื้นที่หรือไม่ และมีแผนงานหรือการดำเนินการแก้ไขปัญหายังไร โดยให้ปรึกษาหรือทำข้อตกลงร่วมกับองค์การบริหารจัดการน้ำเสียในการจัดการน้ำเสียในพื้นที่

๒. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันคงเหลือระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗๐ แห่ง ที่ยังไม่ได้ทำข้อตกลงร่วมกับองค์การบริหารจัดการน้ำเสีย หากพบว่ามีปัญหาในการบริหารงานหรือเดินระบบให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน โดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการ

/๒.๒ หากองค์กร...

๒.๒ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความพร้อมในด้านงบประมาณ บุคลากร หรือความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานงานกับองค์กรจัดการน้ำเสีย เพื่อทำข้อตกลงร่วมกับองค์กรจัดการน้ำเสียให้เข้ามาดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซม พร้อมทั้งบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำตามเงื่อนไขของข้อตกลงร่วมกัน

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์ขอทราบข้อมูลการดำเนินงานเพิ่มเติม รวมทั้งประสานงานในการดำเนินการดังกล่าว สามารถติดต่อได้ที่ นายกิตติ อีรสรเดช ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการน้ำเสีย ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๖๓ ๒๐๓ ๕๗๖๓

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๔๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒-๔ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๐๖๖

ผู้ประสานงาน นางสาวจริดา จิตราวัฒน์

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว มท/พ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙(๑.๔)/ว ๓๖๓ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๗

ตามที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นนโยบายให้ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมให้บ้านเรือนและอาคารติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อลดปริมาณความสกปรกในเบื้องต้นก่อนที่จะระบายลงท่อระบายน้ำหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเป็นการคืนแหล่งน้ำธรรมชาติให้กับประชาชน ซึ่งแม่น้ำสายหลักจะมีคุณภาพดีขึ้นและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ โดยแม่น้ำจะไม่มีสีดำคล้ำ ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่มีขยะในน้ำ และมีสิ่งมีชีวิตในน้ำ ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอให้จังหวัดแจ้งกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ ดำเนินการรวบรวมรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น จึงชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากจุดกำเนิดแหล่งกำเนิดน้ำเสียผ่านกลไก “ประชารัฐ” (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) เพื่อช่วยลดปริมาณความสกปรกที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม ให้จังหวัดเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำเสีย เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. ระยะต้นทาง

๑.๑ ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมให้อาคารหมู่บ้านจัดสรร บ้านเรือน ที่พักอาศัย ติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเฉพาะพื้นที่ หรือระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเพื่อนำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม

๑.๒ รณรงค์สร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่บ้านเรือนทุกบ้านเรือน โรงเรียนสังกัดและไม่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ ร้านอาหาร หาบเร่แผงลอย ประชาชน และเยาวชน (ซึ่งอาจบรรจุเนื้อหาการจัดการน้ำเสีย วินัยและจิตสำนึกไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ) ทั้งโรงเรียนในสังกัดและไม่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการลดการทิ้งของเสียและขยะลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ พร้อมทั้งส่งเสริมการประหยัดการใช้น้ำ

๑.๓ สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ หรือเจ้าของแหล่งกำเนิดน้ำเสีย และเสริมสร้างศักยภาพ/องค์ความรู้ด้านการจัดการน้ำเสียให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการบำบัดน้ำเสียได้ตามที่กฎหมายกำหนด

/๒. ระยะกลางทาง...

๒. ระยะกลางทาง

๒.๑ พื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้งานได้อีกต่อไป บำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และให้นำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒.๒ รมรณรงค์ให้ชุมชนหรือสถานประกอบการในชุมชนเมืองมีการเชื่อมต่อระบายน้ำเสียเข้าสู่ระบบรวม รวมทั้งเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในน้ำ ที่อยู่ในระดับเสื่อมโทรมให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานหรือใกล้เคียงกับมาตรฐาน โดยส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ สารสกัดชีวภาพ น้ำหมักหรือ จุลินทรีย์ (Enzyme Ionic Plasma) หรือก้อนจุลินทรีย์ (EM Ball) มาใช้บำบัดน้ำเสียในพื้นที่ที่มีน้ำเสีย

๓. ระยะปลายทาง

๓.๑ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ เพื่อให้มีระบบเฝ้าติดตามและแจ้งเตือนมลพิษ น้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ อาทิ จัดชุดนักสืบ/นักตรวจแหล่งสายน้ำ เป็นต้น

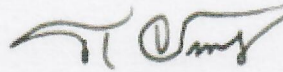
๓.๒ จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสีย โดยการนำศาสตร์พระราชหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (ใช้ธรรมชาติบำบัด) อาทิ ดัดแปลงกังหันน้ำชัยพัฒนาเพื่อเพิ่มออกซิเจนในน้ำ

๓.๓ ศึกษาแบบเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการนำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์

๓.๔ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและส่งเสริมในการลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด โดยนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายรณ ันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐-๒๒๔๑-๕๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒ โทรสาร ๒๑๑๓